

Har fýra hagar møtast

Røðan, sum Frits Johannesen í Fuglafirði helt uppi á fjallinum Altarinum seinasta fríggjadag

Vi er nået op over Fuglafjord. Vi står der, hvor 4. hauger mødes. Skarhagi, Rustin Góðadalur og Fjalli. Fire Hauger. Det oplever man ikke mange steder på Færøerne, men der er et andet eksempel fra Suderø á Borgarknappi. Der mødes fire bygder-Porkeri, Vág, Høvi og Fámjén.

Dette er et smukt tref, hvor hauger og bygder mødes med en hårfin nøjagtighed. En grænse sat af menneskelig bevidsthed, som er vokset frem af naturligt samkvem, med en vis forståelse af samhørighed og kulturelle erfaringer. Der er dog alligevel historier om tvisteligheder imellem bønder, hauger og bygder fra vores historie, men denne „bloddræpende legende“ – i gæseøjne gemmer vi.

Der bliver snakket meget om grænser i vor daglige tilværelse. Grænser for vækst i økonomiske arrangementer, grænser for hvor meget vi kan tage af vores fiskebestande, grænser for hvor mange træer vi kan tage af vores regnskove, grænser for hvor mange får vi kan have gående i haugerne o.s.v.

Der er også nogle følsomme grænser imellem mennesker. Hvem har ikke oplevet det i hverdagen, hvor man f.eks. holder hinanden i skak med kropssprog, med miner, med ord og handlinger? På en måde kan man sige, det er et værn, men et

sølle skæl – er det ikke det stykke musik, der kaldes for hakkeordenen? Denne øvelse må regnes for at være en negativ grænse med negative vibrationer imellem mennesker. Og dem har vi nok af.

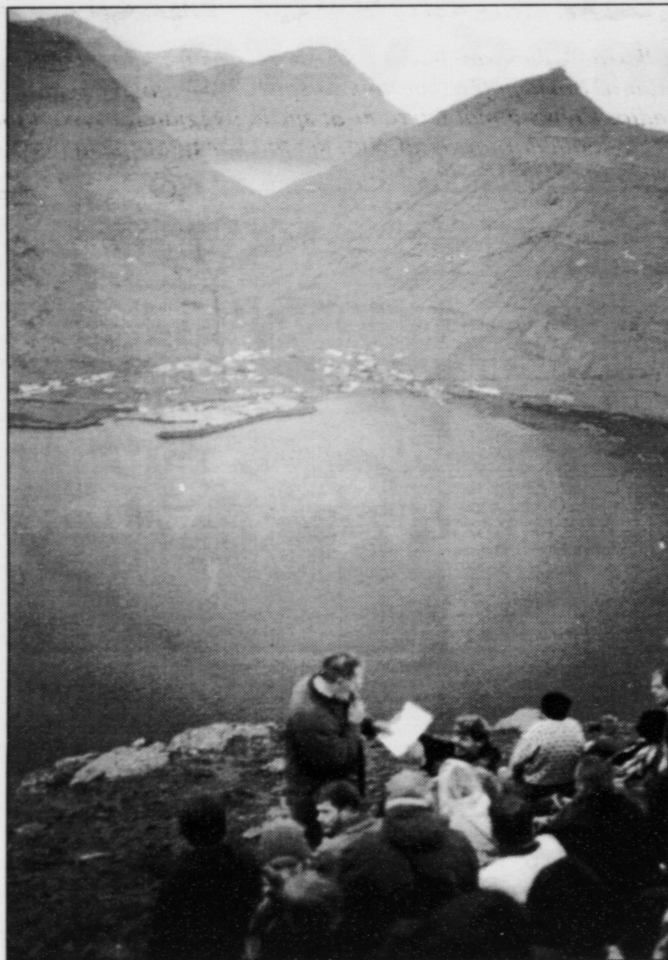
Vores grænse imod verden udenfor kan være en skillelinje, som er svær at komme over. Vi har eksempler fra vores lille samfund, at der var mennesker, der aldrig har været uden for bygdens grænseskel. Går vi nogle årtier tilbage, var der bygdefolk, som et helt liv var på deres barnheds grønne plet og beskuede verdenen udenfor fra små grænseporte både fra deres ideverden og fra deres ret lille fysiske verden.

Den kosmiske verden blev åbnet for dem gennem det levende ord – andagtsbøger og Det gamle Testamente, kvad, salmer og kæmpeviser. Den gamle skrift rummede poesi og historier af dimensioner, som har givet det almindelige menneske ideer, principper og form. Ligesom arkitekten, der bygger den store katedral, og kunstneren der maler skabelsen eller Susanne i badet med en kreativ nøjagtighed. Således fandtes der hos den enkelte i bygdesamfundet et musikisk hjørne i hans tanker og skabende fantasi. Dette forstillede hans eget ego i forhold til alle disse ting med en fin skel imod den reflekterende verden. Han var både arki-

tekt og maler. Byggede store katedraler med sine tanker og malede smukke bibelhistorier i sin lilleputverden. Den kreative tænker var midt i verden, han havde en gotik indenfor sin afgrænsede tankegang, der var kosmisk i størrelse – et verdensbillede, som var større end hos den, som havde overskredet mange grænseposter i sin fysiske livstil.

Bygdemanden var ikke europæer, skandinaver, dansker, men et resultat af ædelhed og et ægte menneske – helstøbt og urokkelig i sin verden – afgrænset af et stengærde omkring bygden. Udenfor denne mur var hans legeplads, og her var hans kosmiske livstil. Var det den rigtige færing – en apostel, en budbringer om tid, der stod stille? Var han ikke en profetisk udgave af en poesi, som ingen grænser havde? Han var verdensmand på en måde, selv om han var en hjemmefødning, og dertil må man sige, det var måske lettere at være kosmopolit-verdensmand på det tidspunkt, hvor verden blev beskuet fra et fast ståsted, end det er i dag, hvor grænserne i Europa flimrer og flager lidt. Vi lever også i en computer-verden, som føles ret nær, men er dog alligevel ret abstrakt og skillelinjerne er svære at beskue og få øje på.

Hvor er den grænse indenfor computerverdenen, hvor man siger stop? Bygde-

manden havde sine afgrænsninger. Det var han målbevidst om – både til vands og til lands. Han levede i det perfekte rum. Matematikken var ham ukendt – men han levede i et matematisk rum. Her har han og det skapte computer-væsen noget til fælles. Bygdemanden var gudfryktig og kendte sin skabers luner i elementerne.

Den skapte personoid-computermennesket begynder også at føle, at være sig selv. I teologiske egenskaber drøfter de Guds egenskaber med andre computermennesker, som lever i det perfekte matematiske tomme rum. De drøfter om tilværelsen efter døden og i nogle tilfælde tror de på et evigt liv. Den Gud de tænker på er jo forskeren uden for computeren, som skaber programmet og personoiderne og deres verden. Det lyder lidt sciencefictionelt, men kunstig intelligencia, der kan tænke føle og skabe sig selv en tilværelse, er ikke så langt borte. Vi oplever en stor del af det.

En skønne dag bliver der uvægerligt sat en stopper for denne søde, smukke computerengel, hvor gudforskeren slukker for programmet og denne computerbevidsthed holder op med at eksistere for bestandigt. Grænsen er nået... bygdemanden holdt også op, at eksistere, men der kom flere til... og so der sidder her fra Fuglefjord, Klaksvig, Østerdalen og Lemvig, vi er bygdefolk, vi er en del af gotikkens oprindelse og det bibelske billede fra Det gamle Testamente.

I mange praktiske ting er vi afskåret fra mange aktiviteter i scandinavisk og europæisk henseende, men vi skuer vores verden fra en grænse med et øje som ser ud over de store vidder – det koboltblå hav, føler, skimter og ser, at vi har et betydningsfuldt ståsted... Hvad du evner kast av i de nærmeste krav ifra grænsen og ud til det brusende hav (Bjørnstjerne Bjørnson). Vi kan stå der, hvor fire grænser mødes og gøre det.

